

РЕШЕНИЕ

№ 2325

гр. София, 08.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 31.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **148** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3, чрез управителя М. Д. Р., срещу Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ), за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 354.44 лв., изразяващи се в законна лихва, определена по чл.86 ЗЗД, в размер на 289.69 лв. за забавено плащане по заявка за плащане № 02/22/131115/62356 от 18.03.2016 г. за периода от 18.06.2016 г. до 04.07.2016 г. и в размер на 64.75 лв. за забавено плащане на ДДС по същата заявка за периода от 18.06.2016 г. до 06.07.2016 г., ведно със законната лихва върху тях, считано от датата на предявяване на исковете на 07.01.2021 г. и сторените по делото разноски.

В исквата молба се поддържа, че на 18.03.2016 г., в срока и при условията на чл.15, ал.2 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схема за предоставяне на мляко и млечни продукти в учебните заведения - схема "Училищно мляко" (отменена, но в сила за процесния период) ищецът подал заявка за плащане № 02/22/131115/62356 от 18.03.2016 г. за сумата от 63124.28 лв. без ДДС и 12624.86 лв. ДДС. Разходите по заявката са възстановени на 04.07.2016г., а ДДС – на 06.07.2016 г. Ищецът поддържа, че от забавяне на дължимото плащане по заявката е претърпял вреди, изразяващи се в лихвата за забава по чл.86 ЗЗД. Счита, че тези вреди подлежат на обезщетяване на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, тъй като са причинени от бездействието на ДФЗ, при наличие на

всички елементи от отговорността на държавата за вреди.

Ответникът Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], оспорва исковата молба, чрез юрк.Д. К. и в писмен отговор от 22.02.2021 г. и писмена защита от 31.03.2021 г. Счита предявения иск за недопустим поради липса на отменен незаконосъобразен административен акт. Поддържа, че по подадената заявка ДФЗ за констатирани несъответствия, за което дружеството е уведомено с две Уведомителни писма изх.№ 01-2600/3533 от 31.05.2016 г. и изх.№ 01-2600/3749 от 10.06.2016 г., което от своя страна е обусловило спиране на тримесечния срок за плащане по чл.15, ал.2 от Наредбата. Излага съображения за неприложимост на нормата на чл.86 ЗЗД към изцяло административните правоотношения между страните, касаещи кандидатстване по мярка, одобрение, изпълнение и изплащане на държавната помощ. Приемането на заявката не означавало автоматично, че е дължимо плащане, тъй като по нея се извършвали проверки или отстранявали несъответствия, както в случая. Намира за недоказано настъпването на реални вреди в размер на законната лихва. Прави възражение за изтичане на 3-годишна давност по чл.111, б.„в“ ЗЗД.

Софийска градска прокуратура, чрез своя представител, дава заключение за основателност на исковата претенция

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото няма спор, че на 18.03.2016 г. [фирма] подало до ДФЗ – Разплащателна агенция заявка за плащане № 02/22/131115/62356 за отчетен период м.февруари 2016 г. за сумата от 63124.28 лв. без ДДС и 12624.86 лв. ДДС. На 04.07.2016 г. ДФЗ превел на дружеството сума в размер на 135 520.89 лв. и допълнително в периода 05.07.-06.07.2016 г. превел допълнителни суми с основание „ДДС мляко“. Към отговора на ИМ са приложени документи към процесната заявка (л.38-40).

С Уведомително писмо за искане на допълнителна информация изх.№ 01-2600/3533 от 31.05.2016 г. на основание чл.14, ал.5 от Наредбата ДФЗ уведомил [фирма] за установени непълноти на предоставените данни по процесната заявка за плащане относно конкретно посочени 26 учебни заведения. Изискано е в писмото документите да бъдат представени в Областната структура на ДФЗ в 10-дневен срок от получаването му. В изпълнение на указанията дружеството отговорило с писмо вх.№ 01-2600/3533 от 02.06.2016 г. От него се установява, че по т.1, т.2, т.16, т.19, т.20 ищецът е представил коректно попълнена част II от подадената заявка за плащане, по т.3 – месечна справка по чл.6 от Наредбата, вкл. данни за допуснатата техническа грешка в документите и анулиране на издадена фактура, по т.4 – протокол за анулиране на фактура и нова фактура, по т.5 - месечна справка по чл.6 от Наредбата, по т.6, т.14 – коректно попълнен приемо-предавателен протокол (ППП), по т.7 – невъзможност за представяне на ППП поради форсмажорни обстоятелства, т.9, т.12, т.15, т.18, т.22 – коректно попълнена месечна справка по чл.6 за броя деца и ученици, по т.8, т.10, т.11, т.13, т.17, т.21, т.23 до т.26 - коректно попълнена част II от подадената заявка за плащане с уточнение, че няма разлика в датите на доставка по представените месечни справки и предположение, че има такава разлика от подадената заявка за плащане по електронен път. Приложени са новопредставените документи (л.52-84).

С ново Уведомително писмо за искане на допълнителна информация изх.№

01-2600/3749 от 10.06.2016 г. на основание чл.14, ал.5 от Наредбата ДФЗ уведоми ищеца, че при преглед на допълнително представените на 02.06.2016 г. документи също са установени непълноти в конкретно посочени 14 точки, вкл. разлики в закупените и предадени на учебните заведения количества млечни продукти. Изискано е обяснение на разликата и представяне на коректно попълнени документи в 10 дневен срок. Управителят Р. отговорила с писмо вх.№ 01-2600/3749 от 16.06.2016 г., с което само по т.1 е представена коректно попълнена част II от подадена заявка за плащане. По останалите точки е посочено, че документите вече са представени

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

- 1.незаконосъобразно бездействие;
2. наличие на причинена вреда и нейния размер;
3. причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Неоснователно ответникът поддържа недопустимост на иска поради неизпълнение на отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 АПК. В случая, ищецът не твърди и не се установява от представените от страните доказателства, наличие на издаден административен акт. Липсва представено уведомително писмо по чл.15, ал.1 от отменената наредба относно одобрява или отхвърляне изцяло или частично на заявката за плащане.

В отговора на исковата молба ответникът не оспорва, че за исковия период [фирма] е одобрен изпълнител по схема "Училищно мляко" за предоставяне на мляко и млечни продукти в учебните заведения, която се финансира от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, както и от държавния бюджет под формата на национална помощ съгласно чл. 217 от Регламент (ЕС) № 1308/2013. Именно в тази връзка и в изпълнение на чл.14, ал.1 от Наредбата ищецът е подал процесната заявка за плащане № 02/22/131115/62356 от 18.03.2016 г. относно възстановяване на разходи за м.февруари 2016 г.

По силата на чл.15 ал.2 от Наредбата ДФЗ изплаща одобрените суми на заявителя в

срок до три месеца от подаването на заявката. Налице е уредено нормативно задължение за държавния орган, скрепено със срок, което е достатъчно ясно и конкретно за изпълнение – плащане в 3-месечен срок от подаване на заявката. Респ. изтичането на законоустановения срок за плащане, при подадена коректна заявка, определя фактическото незаконосъобразно бездействие на органа поради неизпълнение на законоустановеното задължение.

Отговорността на държавата за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ може да бъде ангажирана, както за незаконосъобразни административни актове, така и за незаконосъобразни фактически действия и бездействия на държавни органи и длъжностни лица. Процесният случай изпълнява изискванията на фактическо бездействие на органа, тъй като ищецът твърди неизпълнение на негово законоустановено задължение в срока по чл.15 ал.2 от Наредбата.

Ответникът се брани с възражение по чл.15 ал.2, изр.2 от Наредбата - в случаите по чл. 14, ал. 5 срокът се удължава с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередности и/или непълноти. Съгласно чл.14, ал.5 от Наредбата когато установи нередовност на подадените документи или непълнота в заявените данни, Държавен фонд "Земеделие" уведомява изпълнителя по схема "Училищно мляко" с уведомителното писмо, което се изпраща по пощата с обратна разписка. Заявителят в срок до 10 работни дни от деня на получаване на уведомителното писмо може да отстрани констатираните нередности и/или непълноти чрез предоставяне на допълнителни и/или нови документи.

В случая, ответникът е изпратил две уведомителни писма по чл.14, ал.5 от Наредбата – от 31.05.2016 г. и от 10.06.2016 г. Няма спор, че ищецът е отговорил на писмата – на 02.06.2016 г. и на 16.06.2016 г. Неоснователно е неговото възражение от о.с.з. на 31.03.2021 г., че некоректно са му изисквани допълнителни доказателства, които били приложени още към първоначалната заявка от 18.03.2016 г. Видно от отговора му от 02.06.2016 г. има позиции от спорните 26 учебни заведения, по които са били представени коректно попълнени документи, а според отговора му от 16.06.2016 г. е налице една такава позиция – по т.1 е представена коректно попълнена част II от подадената заявка за плащане относно ЧДГ „Малкия принц“ с код 400273 с въведен процент масленост.

От приложени към исковата молба разпечатки от електронна поща се установява начина на връчване на съобщения между страните, а именно – по електронен път, вкл. чрез прилагане на копия от визираните уведомителни писма (л.26). Разменената електронна кореспонденция съдържа искания на управителя Р. за плащане по подадени от нея заявки, вкл. процесната, и отговори на ДФЗ, че плащания не са извършени поради отстраняване на несъответствия. Тези доказателства не установяват твърденията на ищеца, че неговите отговори винаги са били за липса на необходимост от представяне на нови/коригирани документи. В тази връзка съдът кредитира представените от ответника доказателства (две уведомителни писма и техните отговори), тъй като касаят непосредствено процесната заявка за плащане № 02/22/131115/62356, съдържат данни за конкретни несъответствия и за тяхното отстраняване.

Въз основа на изложеното съдът приема, че е изпълнена хипотезата на чл.15 ал.2, изр.2, вр. чл.14, ал.5 от Наредбата – констатирана е нередовност на подадените документи и непълнота в заявените данни, които са отстранени чрез предоставяне на допълнителни и/или нови документи. Това е довело до удължаване на срока за

плащане с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередности и/или непълноти – с един ден по първото писмо и пет дни по второто, общо шест или до 27.06.2016 г. включително, при съобразяване на работните дни в периода 18.06.-06.07.2016 г. Следва извод, че забавата за изпълнение по отношение на данъчната основа е шест дни при осъществено плащане на 04.07.2016 г., а по отношение на ДДС – осем дни при осъществено плащане на 06.07.2016 г. Лихвата за забава за периода от 28.06.2016 г. до 03.07.2016 г. върху сумата от 63124.28 лв. е в размер на 105.26 лв., а върху сумата за ДДС от 12624.86 лв. за периода от 28.06.2016 г. до 05.07.2016 г. – 28.06 лв. Тези суми следва да се присъдят на ищеца на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 07.01.2021 г. до окончателното изплащане. За разликата до предявените размери е дължимо отхвърляне на иска.

Неоснователни са възраженията на ответника за погасяване на иска по давност и неприложимост на чл.86 ЗЗД. Макар размерът на претендираното от ищеца обезщетение за имуществени вреди да е определен чрез стойността на законната лихва за периода на забава, то не е лихва. В този смисъл и в контекста на деликтната отговорност на държавата за претендираните вреди, по препращане от §1 от ЗР на ЗОДОВ, е приложима и общата давност по чл.110 от ЗЗД, а не кратката давност за лихви по чл.111, буква в) от ЗЗД. Обезщетението, което държавата дължи, трябва във всички случаи да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да осигури ефективна защита на нарушеното право. При паричните притежания обективният измерител на стойността на нарушеното право, и следователно, справедлива компенсация, с която може да се възстанови справедливия баланс по чл. 1 от Протокол № 1 от ЕКПЧ, е именно размерът на законната лихва по чл. 86 от ЗЗД. Законната лихва е предвиден от закона механизъм за обезщетяване на претърпени вреди, без кредиторът да е длъжен да ги доказва. Предвид качеството на парите на универсален и санкциониран от държавата измерител на потребителната стойност на благата въпросът за тяхното оползотворяване не стои. Ползването им има своята пазарна цена и кредиторът я губи, когато длъжникът не изпълнява навреме задължението си. Законната лихва е отнапред установен от закона размер на обезщетението за забавено изпълнение на парични задължения, при което кредиторът не е нужно да доказва размера на претърпените вреди, които се покриват от законната лихва. Не е необходима изрична покана от страна на ДФЗ, тъй като в случая е приложимо правилото на чл.84, ал.1 ЗЗД - когато денят за изпълнение на задължението е определен, длъжникът изпада в забава след изтичането му.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски за държавна такса в размер на 25 лв.

За отхвърлената част от оспорването на ответника на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ, вр. чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, се дължи юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ обезщетение за имуществени вреди, представляващи лихва за забавено плащане по заявка за плащане № 02/22/131115/62356 от 18.03.2016 г. за периода от 28.06.2016 г. до 03.07.2016 г. в размер на 105.26 лв. върху сумата от 63124.28 лв. и в размер на 28.06 лв. върху сумата от 12624.86 лв. за забавено плащане на ДДС в периода от 28.06.2016 г. до 05.07.2016 г., ведно със законната лихва върху тях, считано от датата на предявяване на исковете на 07.01.2021 г. до окончателното им изплащане и сторените по делото разноси за държавна такса в размер на 25.00 лв.

ОТХВЪРЛЯ исковете, предявени от [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3, срещу Държавен фонд „Земеделие“, за обезщетение за имуществени вреди за разликата до предявения размер от 289.69 лв. върху сумата от 63124.28 лв. и до предявения размер от 64.75 лв. върху сумата от 12624.86 лв.

ОСЪЖДА [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ет.1, ап.3, да заплати на Държавен фонд „Земеделие“, [населено място], [улица], на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: